

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 czerwca 2017r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IV Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Aleksander Brzozowski

Sędziowie: SSO Piotr Gerke

SSO Leszek Matuszewski (spr.)

Protokolant: po. staż. A. R.

przy udziale P. K. Prokuratora Prokuratury Rejonowej P. w P., po rozpoznaniu w dniu 25 maja 2017r sprawy **J. C. (1)** oskarżonego o popełnienie przestępstw z art. 280 § 1kk i innych, na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego wyroku Sądu Rejonowego Poznań - Stare Miasto w P. z dnia 30 stycznia 2017 r., sygn. akt III K 792/16 oraz z urzędu na podstawie art. 435 kpk sprawy **I. A.** skazanego tym samym wyrokiem za przestępstwo z art. 18§ 2kk w zw. z art. 280§ 1kk

uchyla zaskarżony wyrok, w tym na podstawie art. 435 kpk również na korzyść skazanego I. A. i sprawę obu oskarżonych przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu Poznań Stare Miasto w P..

SSO Leszek Matuszewski SSO Aleksander Brzozowski SSO Piotr Gerke

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w P. wyrokiem z dnia 30.01.2017r wydanym w sprawie IIIK 792/16 uznał;

- oskarżonego **J. C. (1)** za winnego przestępstwa z art. 280§ 1kk w zw. z art. 64§ 1kk i za to przestępstwo wymierzył oskarżonemu karę 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności,
- oskarżonego **J. C. (1)** za winnego przestępstwa z art. 157§ 2kk w zw. z art. 64§ 1kk i za to przestępstwo wymierzył oskarżonemu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, stosując art. 85§ 1 i 2kk w zw. z art. 86§ 1kk połączył obie te kary orzekając karę łączną 2 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności,
- oskarżonego **I. A.** za winnego przestępstwa z art. 18§ 2 kk w zw. z art. 280§ 1kk i za to przestępstwo wymierzył oskarżonemu karę 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 46§ 1kk orzekł wobec obu oskarżonych na rzecz pokrzywdzonego D. O. środki kompensacyjne w postaci zadośćuczynienia poprzez zapłatę kwot po 300 zł.

W wyroku tym zawarto również rozstrzygnięcia dotyczące zaliczenia obu oskarżonym na poczet orzeczonych im kar pozbawienia wolności okresów zatrzymania i tymczasowego aresztowania, jak i zasad ponoszenia kosztów niniejszego postępowania.

Z wyrokiem tym nie zgodził się obrońca oskarżonego J. C. (1) zaskarżając wyrok w całości. Zarzucił on wyrokowi naruszenie przepisów postępowania w tym art. 7 kpk, jak i błędy w ustaleniach faktycznych. W konkluzji apelacji obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uznanie, że oskarżony J. C. (1) dopuścił się jedynie popełnienia przestępstwa z art. 278§ 1 kk i art. 157§ 2kk w zw. z art. 64§ 1kk i art. 11§ 2 kk i wymierzenie za to przestępstwo kary w dolnej granicy zagrożenia.

Wyrok w odniesieniu do oskarżonego I. A. uprawomocnił się przed Sądem I instancji.

Sąd odwoławczy zważył co następuje;

Apelacja obrońcy oskarżonego J. C. (1) jest w istotnym zakresie zasadna. Z uwagi jednak na zakres uchybień jakich dopuścił się Sąd I instancji, w tym konieczność uzupełnienia postępowania dowodowego, koniecznym stało się uchylenie zaskarżonego wyroku, w tym również na podstawie art. 435 kpk odnośnie skazanego I. A. i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Rację ma apelujący, że zebrany materiał dowodowy nie jest tak jednoznaczny, jak to ocenił w swoim pisemnym uzasadnieniu Sąd I instancji i istnieją istotne wątpliwości, które nie zostały dotychczas wyjaśnione i rozważone. Dotyczą one ustaleń w zakresie przestępczego zamiaru jakim kierował się oskarżony J. C. (1) podczas zdarzenia z dnia 4.09.2016r.

Zasadniczym błędem Sądu Rejonowego jest to, że dokonując oceny zebranego materiału dowodowego, w tym zwłaszcza wyjaśnień J. C. (1) i zeznań pokrzywdzonego D. O. pochopnie przypisał J. C. (2) działanie polegające na zastosowaniu przemocy w celu zaboru pokrzywdzonemu mienia. Wydaje się, czego zupełnie nie dostrzegł Sąd I instancji, i w związku z tym nie przeprowadził żadnych swoich rozważań dotyczących tej kwestii, że równie prawdopodobną wersją wydarzeń jest ta, która została zaprezentowana w apelacji obrońcy, tj. że oskarżony mając osobiste pretensje do pokrzywdzonego dokonał jego pobicia, a dopiero po jego pobiciu powziął zamiar zaboru jego telefonu.

Kwestia zamiaru z jakim działa sprawca jest jednym z podstawowych ustaleń w sprawie o przestępstwo. Jeżeli sprawca wprost nie deklaruje swojego przestępczego zamiaru, ustalenia te muszą cechować się szczególną wnikliwością i dokładnością. Obowiązek poczynienia tego rodzaju ustaleń ciąży na Sądzie I instancji. Przyjęcie w tej sprawie ustalenia korzystnego dla oskarżonego J. C. (1), że zamiar zaboru mienia stanowiącego własność pokrzywdzonego powziął dopiero po dokonaniu pobicia pokrzywdzonego, w sposób zasadniczy by wpłynęło na kwestię związaną z zakresem odpowiedzialności i to obu oskarżonych. Oskarżonym w zaskarżonym wyroku przypisano popełnienie odpowiednio popełnienie przestępstwa podżegania do rozboju i dokonania rozboju. Są to przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego i zagrożone karą od 2 lat pozbawienia wolności. W sytuacji gdyby rzeczywiście, zamiar zaboru mienia został powzięty dopiero po pobiciu pokrzywdzonego, to oskarżeni by mogli odpowiadać jedynie za przestępstwo ścigane z oskarżenia prywatnego o niewspółmiernie mniejszym niż rozbój zagrożeniu karnym a J. C. (1) dodatkowo za wykroczenie z art. 119§ 1§kw.

Słusznie zauważa obrońca, że aby przypisać sprawcy popełnienie przestępstwa z art. 280§ 1kk należy mu wykazać, że w celu zaboru mienia zastosował wobec pokrzywdzonego przemoc. Oznacza to, że sprawca jeszcze przed zastosowaniem przemocy albo najpóźniej w trakcie jej stosowania ma zamiar zaboru pokrzywdzonemu jego mienia i przemoc tą stosuje w tym celu.

W realiach przedmiotowej sprawy, w zakresie tego czynu, jedynymi dowodami przeprowadzonymi przez Sąd Rejonowy na podstawie których można prowadzić ustalenia dotyczące zamiaru jakim kierował się oskarżony J. C. (1) stosując przemoc wobec pokrzywdzonego są – wyjaśnienia oskarżonych i zeznania pokrzywdzonego. Oskarżony J. C. (1) wprawdzie przyznał się do winy w zakresie postawionego mu zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 280§ 1kk w zw. z art. 64§ 1 kk ale już w swoich wyjaśnieniach, i to na żadnym etapie postępowania nie potwierdził, że stosował wobec pokrzywdzonego przemoc po to aby zabrać mu jego mienie. Konsekwentnie twierdził, że pobił pokrzywdzonego albowiem był do tego podżegany przez I. A. i miał do niego pretensje o to, że kradł im jedzenie. Uwzględniając z jakiego środowiska wywodzą się oskarżeni, jak i pokrzywdzony tego rodzaju pretensje jakie miał oskarżony J. C. (1) do pokrzywdzonego mogły skutkować agresją oskarżonego i stanowić powód pobicia pokrzywdzonego. Na rozprawie przed Sądem Rejonowym Jarosław C. dodał również, że celem ich działania było zabranie pokrzywdzonemu plecaka, który stanowił własność I. A.. Jak wynika z ustaleń poczynionych przez Sąd I instancji plecak ten rzeczywiście nie stanowił własności pokrzywdzonego i należał do I. A..

W zasadzie z wszystkich wyjaśnień J. C. (1) wynika, że telefon (a jedynie on jest objęty zarzutem) pokrzywdzonemu zabierał już po zastosowaniu przemocy. Wymowa tych wyjaśnień jest tego rodzaju, że wydaje się, że nie można z nich domniemywać, że zastosowana przez tego oskarżonego przemoc wobec pokrzywdzonego miała prowadzić do zaboru jakiegokolwiek mienia należącego do pokrzywdzonego. W każdym razie Sąd Rejonowy nie wyjaśnił na podstawie jakich okoliczności uznał, że zamiar zaboru telefonu, został przez tego oskarżonego powzięty przed lub jeszcze w trakcie stosowania przemocy. W tej sytuacji jego przyznanie się do popełnienia przestępstwa z art. 280§ 1kk należy traktować jedynie jako przyznanie się do pobicia pokrzywdzonego i następczego zaboru jego telefonu.

Wyjaśnienia I. A. nie wnoszą żadnych okoliczności, które uprawdopodobniałyby wersję, że oskarżony J. C. (1) stosował wobec pokrzywdzonego przemoc aby zabrać mu jakiegokolwiek jego mienie. I. A. konsekwentnie nie przyznawał się do winy, w tym do jakiegokolwiek podżegania oskarżonego J. C. (1) do pobicia pokrzywdzonego czy zaboru mu jakiegokolwiek mienia.

Podobnie przedstawia się sytuacja z zeznaniami pokrzywdzonego D. O.. Jego zeznania również, w zakresie w jakim działał oskarżony J. C. (1) nie są jednoznaczne. Nie potwierdzają one ani nie wykluczają żadnej z powyżej przedstawionych wersji wydarzeń.

Rację ma również obrońca, że zakres przypisanych oskarżonemu J. C. (1) obrażeń jakich miał doznać pokrzywdzony w dniu 7.09.2016r nie odpowiada ustalonemu sposobowi przestępczego działania oskarżonego i wyjaśnienia wymaga czy część z tych obrażeń nie była skutkiem jego działania w dniu 4.09.2016r. Z zeznań pokrzywdzonego wynika, że w dniu 7.09.2016r został przez oskarżonego uderzony raz pięścią w twarz i raz pięścią w okolice lewego żebra, natomiast w dniu 4.09.2016r był uderzony z pięści i wielokrotnie kopany po całym ciele. W ramach zdarzenia z dnia 7.09.2016r Sąd Rejonowy przypisał oskarżonemu spowodowanie wszystkich obrażeń ciała u pokrzywdzonego stwierdzonych przez biegłego w trakcie badań pokrzywdzonego w dniu 8.09.2016r. W tej sytuacji słusznie obrońca zarzuca, że część z tych obrażeń musiała powstać w trakcie zdarzenia z dnia 4.09.2016r. i oskarżony nie może być dwukrotnie za to samo karany.

W ocenie Sądu odwoławczego do prawidłowego wyrokowania w sprawie koniecznym jest przeprowadzenie ponownie przewodu sądowego w całości. Biorąc pod uwagę wyjaśnienia jakie złożyli dotychczas oskarżeni, w tym wyjaśnienia oskarżonego J. C. (1) złożone na rozprawie odwoławczej w dniu 25.05.2017r, w przypadku ich niestawiennictwa na rozprawę główną wystarczy poprzestać na odczytaniu ich dotychczasowych wyjaśnień. Należy podjąć próbę ustalenia miejsca pobytu pokrzywdzonego D. O. i bezpośredniego przesłuchania go na rozprawie celem ustalenia czy w trakcie stosowania wobec niego przez oskarżonego J. C. (2) przemocy, jakiegokolwiek zachowanie oskarżonych świadczyło o tym, że od samego początku ich zamiarem było dokonanie zaboru jego rzeczy. W drodze uzupełniającego przesłuchania tego świadka należy podjąć próbę ustalenia jakich obrażeń ciała doznał on podczas zdarzenia z dnia 4.09.2016r a jakich w trakcie zdarzenia z dnia 7.09.2016r.

Jeżeli nie uda się ustalić aktualnego miejsca pobytu pokrzywdzonego to należy rozważyć odstąpienie od bezpośredniego przesłuchania go na rozprawie i ujawnienie jego zeznań poprzez odczytanie.

Dokonując oceny zebranego materiału dowodowego należy ustalić jakim przestępczym zamiarem kierował się oskarżony J. C. (1) podczas stosowania przemocy wobec pokrzywdzonego w dniu 4.09.2017r i do popełnienia jakiego przestępstwa podlegał go współoskarżony I. A.. Należy przy tym pamiętać, że kwestia przestępczego zamiaru sprawcy musi zostać w sprawie karnej udowodniona i jednoznacznie wyjaśniona z taką samą pewnością, jak pozostałe jego działania mające wpływ na zakwalifikowanie jego zachowania jako wyczerpującego znamiona konkretnego przestępstwa lub przestępstw.

W przypadku uznania, że w zakresie zdarzenia z dnia 4.09.2016r można przypisać J. C. (1) jedynie popełnienie przestępstwa uszkodzenia ciała z art.. 157§ 2kk i wykroczenia z art. 119§ 1kw, a I. A. podżegania do popełnienia przestępstwa z art. 157§ 2kk, to koniecznym będzie uprzedzenie o tym stron postępowania i odebranie od prokuratora oświadczenia o objęciu ściganiem tych przestępstw.

W przypadku zdarzenia z dnia 7.09.2016r jeżeli zaistnieją nieusuwalne trudności z ustaleniem jakiego rodzaju obrażeń doznał pokrzywdzony to zasadnym będzie rozważenie przyjęcia kwalifikacji z art. 217§ 1kk.

Mając powyższe na uwadze Sąd okręgowy;

uchylił zaskarżony wyrok, w tym na podstawie art. 435 kpk również na korzyść skazanego I. A. i sprawę obu oskarżonych przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu Poznań Stare Miasto w P..

SSO Leszek Matuszewski SSO Aleksander Brzozowski SSO Piotr Gerke